

Список використаних джерел

1. UNESCO-UIS (2006), *Teachers and Educational Quality: Monitoring Global Needs for 2015*, UNESCO Institute for Statistics: Montreal. www.uis.unesco.org/publications/teachers2006.
2. OECD (2019), *Working and Learning Together: Rethinking Human Resource Policies for Schools*, OECD Reviews of School Resources, OECD Publishing: Paris. <https://doi.org/10.1787/b7aaf050-en>.
3. OECD (2020), *TALIS 2018 Results (Volume II): Teachers and School Leaders as Valued Professionals*, TALIS, OECD Publishing: Paris. <https://doi.org/10.1787/19cf08df-en>.
4. УЦОЯО. (2019). *Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018* / кол. авт. : М. Мазорчук (осн. автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко, К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін. Український центр оцінювання якості освіти: Київ, 439 с.
5. Foster D. (2019). *Initial teacher training in England. Briefing Paper*. The House of Commons Library, London <https://commonslibrary.parliament.uk/category/social-policy/education/>

АЛМАШІ-КОПИН А.В.,
БЛИК О.В.

Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У СВІТЛІ ВИМОГ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У сучасних реаліях проблема естетичної культури та естетичного виховання особистості є однією із пріоритетних, що стоять перед такими інститутами виховання, як сім'я і школа. Завдання формування духовних смаків, ідеалів особистості, розвиток її естетичних почуттів та художньо-творчих здібностей визначено актуальними державними документами, що стосуються питань освіти і виховання (Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р., Концепція Нової української школи, Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» та ін.).

Однією із ключових компетентностей Нова українська школа визначає обізнаність та самовираження у сфері культури. Здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва. Ця компетентність передбачає глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших [1]. Відповідно, погоджуємося з О.Рудницькою, що у процесі переорієнтації початкової школи на цілі виховання, на перший план мають вийти саме ті предмети, які мають основний вплив на формування в учнів культури, зокрема естетичної. Насамперед це стосується предметів естетичного циклу: музики, літератури, образотворчого мистецтва, а також різних форм і методів позакласної та позашкільної виховної роботи засобами мистецтва, інтегрування їх у інші дисципліни, що вивчаються. Мистецтво, на думку дослідниці - найважливіший засіб наближення дитини до загальнолюдських

духовних цінностей через власний внутрішній досвід, емоційне переживання. Тому естетичні дисципліни за своєю суттю спрямовані на формування внутрішнього світу дитини, зокрема дітей молодшого шкільного віку, духовний світ яких вирізняється особисто високим рівнем емоційності, емоційним відгуком на впливи будь-якого характеру, зокрема естетичного [3, с. 95].

У естетичному вихованні одним із центральних понять є «естетичні почуття». Естетичні почуття – це тривалі психічні стани, що проявляються в осягненні краси в явищах природи, в праці, в гармонії барв, звуків, рухів і форм. Гармонійна узгодженість в об'єктах цілого та частин, ритм, консонанс, симетрія викликають почуття приємного, насолоди, які глибоко усвідомлюються та вшляхетнюють душу. Вищий рівень розвитку естетичних почуттів виявляється в почуттях прекрасного, піднесеного, гармонійного, досконалого [5, с.87].

Зародження естетичного почуття В.Паровозник обґрунтовує такими міркуваннями. Побутові предмети мистецтва і явища природи переважно оцінюються з погляду їх фізичних якостей, які доступні на наочні для сприймання дитини і зберігаються в її пам'яті у формі наочних уявлень. Естетичне почуття, що виникає під впливом дії людини, її ставлення до праці та побуту, до всього життя, наближається до більш високого поняття – до поняття «прекрасного» як вищого морального ідеалу. Естетичне почуття завжди характеризується творчими прагненнями. Воно викликає бажання діяти. Якщо мета діяльності зрозуміла й посилює, якщо вона побудована на творчій активності дітей, а сама діяльність добре організована, проходить у цікавій формі і дає радість, то в цих умовах єдність морального і естетичного виступає особливо виразно. Автор наголошує, що для учнів молодшого шкільного віку важливим є процес естетичного ставлення до дійсності у зв'язку з тим, що він сприяє розкриттю естетичної цінності об'єктів, предметів, явищ природного і соціального середовища. Природа, побут, праця, стосунки між людьми мають бути зрозумілими учням не лише як вияви їх повсякденного життя, але й як естетичні цінності, здатні задовольняти потреби у спілкуванні зі світом прекрасного, витонченого, гармонійного та виразного [2, с.277].

На думку М.Федорової, змістова структура емоційних почуттів дітей молодшого шкільного віку включає такі компоненти: інформаційний (уявлення та знання про зміст основних естетичних категорій, естетична оцінка явищ оточуючого світу, творів мистецтва); емоційно-ціннісний (емоції та почуття, що відчуває дитина у процесі сприймання явищ оточуючого світу, творів мистецтва); практичний (уміння естетичної поведінки). Авторка виділяє такі показники сформованості естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку: позитивне ставлення дітей до об'єктів та явищ оточуючого світу; усвідомлення змісту естетичних понять, особливостей їх прояву; усвідомлення естетичного аспекту у міжособистісних взаємовідносинах; здатність емоційно відгукуватись на події життя; уміння адекватно відображати естетичні знання, почуття у власній поведінці [4, с.160].

Таким чином, сутність естетичного виховання молодших школярів полягає в організації різноманітної художньо-естетичної діяльності, спрямованої на формування у них здібностей повноцінного сприйняття і правильного розуміння

прекрасного в мистецтві і життя, на вироблення естетичних понять, почуттів та ідеалів, а також розвиток творчих задатків і обдарувань у галузі мистецтва.

Список використаних джерел

1. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>
2. Паровозник В.Ю. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку засобами мистецтва /В.Ю.Паровозник. URL: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/inuv_2016_3_36.pdf
3. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посіб. / О.П. Рудницька. – Тернопіль : Навчальна кн. – Богдан, 2005. – 360 с.
4. Федорова М.А. Особливості формування естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку /М.А.Федорова // Нові технології навчання. Науково-методичний збірник / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. – Київ-Вінниця, 2011. – Вип. 67. Частина I. – С. 158 – 162.
5. Якобсон П.М. Психология чувств и мотивации / П.М. Якобсон. – Воронеж: МОДЭК; Москва: Институт практической психологии, 1998. – 304 с.

АЛМАШІЙ Е. В.,
КУРУЦ Н. В.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Україна

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

В контексті розбудови незалежної України та створення системи національної освіти, особливого значення набуває наукове обґрунтування застосування інноваційних методів навчання на уроках початкової та старшої школи, що забезпечують відхід від авторитарної педагогіки і впровадження сучасних педагогічних технологій.

Проблема використання інноваційних технологій та методів у вивченні біології у старших класах потребує обґрунтування і дослідження багатьох питань. Існує суперечність між потребами практики і науковим обґрунтуванням їхньої реалізації, теоретичною базою та шляхами прикладного впровадження та застосування її у реальний освітній процес.

Розглядаючи термін «інновація» у педагогічному аспекті варто враховувати те, що вона передбачає оновлення процесу навчання, який спирається, головним чином, на внутрішні фактори. Запозичення цього терміну пов'язане з бажанням виділити мотиваційний бік навчання, відмежуватися від чергових «переможних методик», які за короткий час повинні дати максимальний ефект незалежно від особливостей класу та окремих учнів, їхніх бажань, здібностей тощо.

На думку Бистрової Ю. В., поняттям «інноваційні методики викладання» є полікомпонентним, оскільки об'єднує всі ті нові й ефективні способи освітнього процесу (здобуття, передачі й продукування знань), які, власне, сприяють інтенсифікації та модернізації навчання, розвивають творчий підхід і особистісний потенціал здобувачів вищої освіти [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>